

Puig-Castellar

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona nord-oest del municipi.
Emplaçament Des del Plantiu continuar la pista uns 4 km amunt, a mig camí passarem a tocar de Saus.

Coordenades:

Latitud: 42.25184
Longitud: 1.95714
UTM Est (X): 413974
UTM Nord (Y): 4678265

Classificació

Número de fitxa 08166 - 28
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: S'han fet obres de rehabilitació de la coberta i alguns paraments. No es conserven els forjats del seu interior.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Dept. Medi Ambient i Habitatge. Diagonal, 523-525. 08029
Barcelona
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dc., 27/05/2009 - 02:00

Descripció

Masia de planta rectangular, consta de planta baixa, planta pis i golfes, està coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal que mira a migdia. Està construïda amb un paredat format per pedres irregulars i algun carreu tant sols desbastat, i cantoneres allargades i rectangulars força ben tallades. El conjunt de les obertures són senzilles, la majoria amb llinda de fusta i algunes per sobre arc de descàrrega de pedres allargades, dues de les qual per l'interior tenen festejador; la porta principal està feta amb muntants de carreus desbastats i per llinda una gran biga de fusta. La casa mostra dues fases constructives, l'estructura de planta rectangular principal amb una ampliació afegida a la part posterior (mur nord). De fet aquesta part posterior, està bastida sobre el marge on s'adossa la casa, fet que determina que tingui un nivell menys, així el primer nivell es correspon amb la planta primera de l'estructura principal de la casa. L'interior es troba més o menys buidat, tant sols hi ha un gran pilar central que sustenta el carener i algunes jàsseres mantingudes com a punts de reforç de l'estructura. La planta baixa, com és habitual, era destinada al bestiar, encara si conserva una menjadora adossada a tota la llargada del mur nord. A la planta primera hi devia haver la gran sala a la meitat de llevant, ja que hi podem veure la traça de la xemeneia de la llar de foc i la pica de pedra amb les posts. La part posterior està compartimentada en dues estances, destaca la del costat oest on trobem el forn de pa amb cos exterior adossat i amb la boca formada per quatre grans carreus ben tallats que l'emmarquen; també en aquesta dependència, hi ha soterrada una cisterna amb una obertura per poder treure'n l'aigua. A l'exterior hi ha restes dels pilars d'una pallissa adossada al costat est i amb l'era al davant, i a sota, les restes d'una altra gran construcció destinada també a magatzem i al bestiar, avui enrunada.

Història

A la documentació Puig-Castellar, consta dins la parròquia de Santa Maria de Lillet, i apareix sobretot com a referències a un lloc, dins del qual hi devia haver varies cases; aquest indret es trobava sota domini directe de Sant Jaume de Frontanyà, així hi consta almenys entre principis del segle XIV i fins a finals del XVI. La primera notícia la trobem a finals del segle XII, en el document d'últimes voluntats de Ponç de Lillet, on fa deïxa a Santa Maria de Lillet de totes les dècimes que té a "Podio Castellano". (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,49) El 1314 consta la venda d'un mas situat al lloc de Puig-Castellar de la parròquia de Lillet, feta per Guillem, fill de Pere de Serrat de Casadessús de Puig-Castellar, a "Ramon deç Feu de Caselles", sota domini de Sant Jaume de Frontanyà. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,59) A finals del segle XIV trobem a Ramon Puyol de Puig-Castellar actuant com a procurador de la caritat de la parròquia de Lillet; el 1381 en la venda d'un cens (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,66) i el 1388, com una de les moltes persones que van sol·licitar al bisbe de la Seu d'Urgell, que davant l'estat d'abandonament en que es trobava l'església de Sant Serni de Merolla, fós censurada i que tots els seus objectes es portessin a l'església de Santa Maria de Lillet, on inaugurarien un altar dedicat a Sant Serni. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,70). També de finals del segle XIV es documenten controvèrsies entre els homes de Puig-Castellar i els de Vilaseca.(SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,85)

El 1464 trobem un tal Antoni Olm, de "Podiocastellano" que arrenda a Petrus Soriguera, el seu mas dit Soriguera situat dins la parròquia de Santa Cecília. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.II,306)

Posteriorment, de finals del segle XVI data un document d'addició de preu feta per la venda a carta de gràcia del mas Oms de Puig-Castellar, de la parròquia de Lillet i en directe domini del prior de Sant Jaume de Frontanyà. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.I,75)

Al fogatge de 1553 consten com habitants de la Pobla Joan Serrat i Franci Comes ambdós de Puigcastellar. (IGLÉSIES:1979:461)

El 1604 trobem la referència al torrent que davalla de Puig-Castellar, com a delimitació en l'establiment d'una vinya feta per Antoni Pons Morull. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.III,184)

Ja en cronologies més tardanes, la casa de Puig-Castellar s'esmenta en el llistat de masies del llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. n°63.1856 n° 32" (ACBR) de

1856. També consta el 1884, en la relació de cases de l'extraradi de la Pobla de Lillet que han de pagar la taxa referent a "consumos y cereales" (Arxiu Municipal de la Pobla de Lillet, caixa 846).

Bibliografia

BOIXADER, P. (1997: 34-36): "Inventari de les cases de pagès de la vall de Lillet". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.

FRANCÀS I PATSÍ, À. (1997): La Pobla de Lillet. Història, costums i tradicions de la Vall de Lillet (Berguedà). Columna Albí, Berga.

IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

